

Václav Luka mladší:

Každý kůň má svoji jen ji najít

V dostizích je často třeba umět se rychle rozhodnout. O výsledcích, na které se čeká léta, mnohdy rozhodují zlomky vteřiny, během kterých žokej zvolí tempo a pozici. O tom, že se někdy musí bleskurychle rozhodnout i trenér, by mohl vyprávět Václav Luka mladší. Jeden z nejúspěšnějších českých trenérů ještě loni připravoval koně ve středočeské Chotouni, ale po sezóně odešel budovat novou tréninkovou centrálu v Bošovicích u Písku. Muž, který jel třikrát Velkou pardubickou, vstupuje do nové etapy svého dostihového života s velkými plány. A s jistotou, že se chce věnovat už jen trénování.

Bylo to opravdu tak rychlé rozhodování, když jste opouštěl rodinnou stáj v Chotouni a mířil na dráhu samostatného trenéra?

Jak se to vezme. S majiteli bošovické centrály jsme si plácli v polovině září a začátkem října začaly finální práce - dokončení bytů, horní stáje a kolotoče. Stěhovali jsme se 1. prosince, takže za dva měsíce to tady bylo provozuschopné. Byla to ideální doba na stěhování, v jiném měsíci by se to asi tak dobře nezvládlo.

Taková operace Kulový blesk?

Stěhování stáje musí být rychlé. Bum, odstěhovat se a vše ostatní už řešit na místě. Kdybychom měli čekat na doladění všech detailů, to bychom se asi nepřestěhovali nikdy. První měsíc v novém působišti samozřejmě jednoduchý nebyl, nejtěžší bylo zaběhnout a ořukávat všechny možnosti. Brzy nás také přepadly mrazy, které otestovaly vodovody atd. Bylo to neustálé řešení provozních problémů, ale všechno dopadlo nad očekávání dobře.

Uvědomí si člověk v takovém zápřahu, že vlastně začíná od nuly?

Ta chvíle přišla, když přijeli do Bošovic první koně. To bylo v sobotu a na neděli jsme chystali poslední várku. Bylo to zbylých osm koní kromě Gilmoura, který dostal klaustrofobický záchvat a museli jsme pro něj jet zvlášť. Při nastýlání těch prázdných, holých boxů, kde nic nebylo a všechno vonělo novotou, jsem se rozhlédl a řekl si: Tak, začínáme.

Bošovice vás takřikajíc vracejí zpět do dostihového světa - loni jste zvažoval, že zcela změníte obor...

Přemýšlel jsem o tom. V Chotouni u svého otce jsem s jednou přestávkou působil řadu let, poměrně se nám dařilo, nějak jsem

ale cítil, že přešlapuji na místě a že se mi nedaří úplně naplnit své představy. V takových chvílích se člověku honí hlavou, zda nemá jako vysokoškolák zkoušet štěstí jinde, vždyť práce je všude dost. Můj dobrý kamarád nedávno podobnou změnu absolvoval, a tak jsem trochu věděl, o co jde. Byl jsem připraven hledat, nakonec to ale dopadlo jinak. Zasáhla manželka Martina, které bylo líto, že bych odešel od koní a začala hledat nové působiště. Našla statek, který shodou okolností patřil majitelům stáje GM Electronic, jejíž koně jsem trénoval...

Kdy se vlastně ta nechuť pokračovat u koní zlomila?

To vím zcela přesně. Byly dostihy v Tochovicích, lilo jako z konve a já vezl do Bošovic Agnuse, který má artrózu a jel sem na odpočinek. Přivezl jsem ho, zacouval jsem dovnitř, vyložil koně a dohromady jsem tady v tom dešti strávil asi deset minut. Stáje ještě byly takovým staveništem, ale viděl jsem ten potenciál, takže jsem se spojil s majiteli a zeptal se jich, jaké záměry s objektem mají. To bylo až neuvěřitelné, jak všechny náhody do sebe zapadly.

Co přesně se vám na tom, jak říkáte, staveništi zalíbilo?

Viděl jsem možnosti. Ubytovací kapacity, zázemí, ustájení ... Je tady 40 hektarů pozemků, dá se tady udělat pořádná tréninková dráha. Dokázal jsem si to představit. Jednali jsme o tom asi měsíc a na konci byla dohoda. Majitelům se myšlenka dostihové centrály zalíbila a v tu chvíli se to otevřelo.

Našel jste tedy znovu chuť trénovat, jezdeckou kariéru jste ale v tichosti ukončil. Proč to nikde neproběhlo?

Protože jsem nechtěl být jako Dominik Hašek, který se několikrát vracel zpátky. Nebyl jsem si prostě jistý, zda v sedle pokračovat nebo ne. Teď už jsem rozhodnutý, že jezdit v dostizích nebudu. Hlavním důvodem jsou problémy s váhou. Udržet si potřebnou váhu mě stálo v posledních letech hodně sil a tím, že jsem se rozhodl to dál nepodstupovat, jsem získal víc prostoru. Žokej přece jen žije ve vlastním světě, udržuje si fyzickou a má rád svůj klid. To moc nelze skloubit s trénováním.

Ke konci kariéry navíc přišlo několik těžkých pádů. Ovlivnilo to vaše rozhodování?

Nenazval bych to strachem, protože v tréninku člověk všechny skoky absolvuje úplně stejně. Spíše si myslím, že jsem si začal uvědomovat, co všechno se může stát. A to je podle mě začátek konce pro každého jezdce. Jakmile člověk začne přemýšlet o možných pádech a zraněních, že má malé dítě a řadu koní v tréninku, je konec. Dokud o tom člověk nehloubá, je to něco úplně jiného. Dřív jsem mnohokrát skončil potlučený, bolelo to a za čtrnáct dní jsem znovu jezdil. Teď jsem tu jezdeckou bezhlavost, se kterou se nejlíp vyhrává, ztratil.

Žádné jezdecké sny už nebyly? Třeba Velkou pardubickou se vám dosud dokončit nepodařilo.

parketu,

Václav Luka mladší (30)

Jeden z nejmladších trenérů v Česku, který se dokázal etablovat v rovinovém i překážkovém provozu. V roli jezdce pětkrát šampion amatér na rovině i překážkách, později dvakrát vicešampion na překážkách mezi profesionály. Celkem 133 vítězství včetně Altes Badener Jagdrennen (Glogloglo, 2002), Memoriálu kpt. Poplera (Joung Man, 2005) či Velké mostecké steeplechase (Fiftynine, 2007). Vícešampion trenérů na rovinách i překážkách, od roku 2005 prošli jeho rukama koně jako Morganetta, Rabbit Montjeu a Chenai. Dlouhá léta působil v centrále svého otce Václava Luky v Chotouni, od letošní sezony pracuje pod hlavičkou vlastní firmy Luka Racing v Bošovicích u Písku.

To bych musel mít 65 kilo a já to jídlo mám moc rád. Navíc musím říct, že trénování mě posunulo někam dál. V posledních letech jsem si uvědomil, jaký je podíl jezdce a trenéra na úspěchu. Je to paradoxní, že jezdec kolikrát sedí na koni v dostihu dvě minuty a sklídí největší část slávy, zatímco trenér tu práci dělá od začátku do konce v ústraní. Když se to tak vezme, jezdec mu to může akorát zkazit...

Když tohle řekne člověk, který řadu let působil na závodistiích jako jezdec i trenér zároveň, zní to jako zvláštní rozpolcenost. Vzpomenete si na situaci, kdy jste v roli jezdce zkazil úspěch sobě jako trenérovi?

Taková situace určitě nastala. Třeba s Blizzardem v Pardubicích nebo Cinderela v Benešově... Tam jsem to projezdil, byla druhá o půl délky a měl jsem vyhrát. Na druhou stranu je fakt, že v takových případech to jezdec a trenér zároveň asi bolí méně než když udělá chybu cizí žokej.

Vratme se na začátek vaší kariéry. Začínal jste jako dítě v dostizích neregistrovaných koní, kolik jste jich vlastně odjezdil?

Moc jich nebylo, začínal jsem s pozdějším vítězem Velké pardubické Cipískem. S ním jsem jel úplně poprvé v Benešově a dodnes si živě pamatuji, jak Satelit porazil Mandolínu. Pak jsme vyhráli v Lysé nad Labem, dvakrát v Karlových Varech a dvakrát v Mirošově. Cipísek do té doby skákal parkury, se mnou vlastně začínal v dostizích neregistrovaných koní a rok na to začal běhat steeplechase. Hned první sezónou vyhrál čtyři dostihy. Byl hodně dobrý, ale naše cesty v dostizích se brzy rozdělily, protože jako amatérský jezdec jsem jezdil roviny. Šlo to mimo mě, měl jsem 42 nebo 43 kilo a nějaká Velká pardubická mě nezajímala.

Brzy poté jste si vyzkoušel start v oficiálním dostihu...

... a hned napoprvé jsem si nabil. Z prvních deseti dostihů jsem snad třikrát spadl. Jednou se na mě převrátil kůň v paddocku, jednou mi sjelo sedlo a jednou jsem spadl ve Velké Chuchli hned po startu. Žádný strach ale nepřišel, v patnácti letech byl člověk ochoten rozbít se kdykoli znovu.

Jak jste získával „rita“?

Bylo to snadné, ujezdil jsem minimální hmotnost a amatéři tenkrát měli ještě pět kilo úlevy, takže to byla ohromná výhoda. Jakmile jsem ukázal, že nepadám jako hruška a navážil jsem 48 kg minus pět, pro trenéry to bylo zajímavé.

Tak jste se dostal v roce 1995 i do sedla Ex Calibera, tedy koně, který měl mnohaletou vítěznou sérii v Lysé nad Labem.

To byl skvělý pocit. Pamatuji si, jak jsem šel do paddocku a jednu dobu jsem chodil stále jako poslední, nevím proč. Šel jsem tedy za hloučkem jezdců, trenér Ladislav Šilhavý za mnou a někdo mi říká: Kde se couráš, poslední? A Šilhavý řekl: Protože přijede první. Ex Caliber byl v laufu a v Lysé byl zkrátka neporazitelný.

Vy jste měl v začátcích vůbec štěstí na koně, vždyť Tamburine Man nebo Richelli s vámi vyhrávali třikrát, čtyřikrát za rok.

Několik takových koní se našlo a svezl jsem se i na jiných, třeba jsem jezdil Garibaldiho. Zažil jsem jeden, dva dobré roky, kdy jsem hodně vyhrával a pak začaly problémy s váhou. Vyhrál jsem s Nikeitou Cenu ČSCHPMDK a to jsem byl rád, že jsem odjezdil 58 kg. Byl jsem líný potit, nikdy jsem se nedokázal tak vybudit jako třeba Pepa Bartoš, za každou cenu jsem do toho nešel. Přechod na překážky byl v podstatě nucený. První start jsem hned vyhrál a začala nová etapa. Dostal jsem se na Maskula, Kedona, Diatolota...

Koncem devadesátých let jste pak zamířil mezi profesionály...

Vzhledem k tomu, že jsem měl dost vítězství, stačilo složit zkoušky z dostihového řádu. Bylo to jednoduché a nabízelo se to. Už tenkrát jsem věděl, že chci trénovat.

Které vítězství v sedle byste označil za své životní?

Nepochybně úspěch s Glogloglo v Altes Badener Jagdrennen. To byl den, kdy vrcholí podzimní mítink v Baden Badenu, závodistiš je plné a ve věžnicích jsou lidé jako Frankie Dettori... Navíc šlo o největší překážkový dostih v Německu, který byl v té době ještě kvalitně obsazený. Přijel jsem na závodistiš transportérem s koňmi, což trvá podstatně déle než osobním autem, a když jsme přijeli, meditovalo se o šancích. Táta jako majitel prohlásil, že když skončí Glogloglo do pátého místa, budu moci jet domů osobním autem a on bude řídit Iveco. Dodnes vzpomínám, že jsem nemusel jet zpátky s koňmi a jedl jsem cestou zpátky okurky.

Takový dostih si asi člověk vybavuje i po letech...

Jistě, to jsem se vezl. Glogloglo byl parádní skokan, vyjeli jsme nahoru na kopec, tam se jede mimo dráhu na vršek a já seděl pořád někde v závěsu. Pak se jde malý kroužek zase mimo dráhu, koně se vracejí zpátky a jde se do zadu do velkého oblouku a pak domů přes celou tu řadu skoků. Podjel jsem je, vytáčeli jsme oblouk a měl jsem pořád plné ruce. Skákal jsem tu první heku pořád ještě druhý, ale už jsem věděl, že vyhraji. Bylo to s přehledem, o hodně délek. Rozhlasem už znělo jen „Gloglogloglo“... S odstupem času si uvědomuji, jak velké vítězství to bylo s koněm českého chovu. Není moc ryze českých koní, kteří by měli na kontě podobný zahraniční úspěch, vzpomenu si jen na Vernara a Peruána. Glogloglo si pak ještě vyhrál grupový dostih v Itálii.

Tu už jste se podílel i na tréninku?

Ano, ale trenérskou licenci jsem ještě neměl. Všichni ti koně jako Gotyk a další byli napasani na tátu a různé trenéry, což bylo záměrně, abych mohl v cizině jezdit dostihy. Konkrétně v Německu, kde by to jinak nešlo.

Mezitím jste absolvoval i delší pracovní pobyt v Anglii. Jak na to vzpomínáte?

Je to už pět let, ale dodnes z toho těžím. Byl to jeden z nejdůležitějších a nejlepších kroků, které jsem udělal. Společně s manželkou jsme byli na první štaci u Jonjo O'Neill, později jsme se přesunuli do rovinové stáje Alana Berryho. Tam jsem byl travelling headlad, což je funkce, která u nás prakticky neexistuje, ale v Británii to je prestižní pozice. Projezdil jsem třicet závodistišť po celé zemi a poznal jsem, jak to tam chodí a jak by to mělo vypadat. Později jsem byl asistentem trenéra, byl tam určitý posun a růst.

Působení v Anglii bývá pro lidi často zlovým bodem ve vnímání dostihových podmínek. Viděl jste ho jako výrazně novou zkušenost nebo spíše doplnění dosavadních znalostí?

Asi to bylo určité doplnění a také lehké vystřízlivění. Protože na dálku to vypadá trochu jinak než ve skutečnosti. Už bych britské dostihy neviděl tak růžově, tamní realita otevře člověku oči ve smyslu, že si uvědomí, jak dobré řemeslo v Česku děláme. Jen tady nemáme ty podmínky, především koně a přípravu. Ale neděláme nic špatně ani jinak, Angličané jsou jen o sto let dál, mají daleko větší soubor materiálu a připravují ho v optimálnějších podmínkách.

Takto jste přemýšlel už jako trenér nebo jste se v té době ještě cítil být spíše jezdcem?

Určitě jako trenér. I když mě v Anglii paradoxně chytla jezdecká druhá míza, na základě které jsem se pak vrátil do Česka. Tu první sezónu jsem udělal přes dvacet vítězství, což by leckdy stačilo s přehledem

na šampionát, ale Pepovi Bartošovi se také dařilo, a tak jsem byl druhý. Ale Pepa je nejlepší, to všichni víme. Anglické dojmy byly tak silné, že jsem se k ježdění vrátil, ale z pohledu zkušeností už jsem tam byl spíše jako trenér.

Oficiálně jste se jím stal po návratu v roce 2005, kdy jste získal trenérskou licenci. A začal jste úspěšně.

Hned první rok přišla tříletá Morganetta, která vyhrávala v Německu a doma byla třetí v Oaks, úspěšná byla také zimní královna Chennai a další...

To všechno stále u vašeho otce Václava Luky v Chotouni...

Takovou příležitost bych dostal málokde a jsem za ni moc vděčný. Neoficiálně jsem začal trénovat ve svých jednadvaceti letech, táta mě mnohokrát podržel a úplně na konci jsem měl v přípravě 47 koní a kvalitní stájový tým. Nemohu si stěžovat a na ta léta vzpomínám rád. To, že jsem se postupem času chtěl posunout ještě dál a měl nakonec jiné představy, na tom nic nemění. V této profesi jsou klíčové zkušenosti, člověk si musí všechno osahat a tady to šlo – trénoval jsem rovinové i překážkové koně, plnokrevníky i polokrevníky, různé typy... Táta mi vštípil filozofii, kterou se řídím stále – umět a chtít natrénovat i horšího koně, aby dosáhl svého maxima. Ne každý majitel si může dovolit šampiona za miliony korun, a proto jsem se snažil i těm méně třídivým koním najít jejich parketu. Čtyřkový kůň nemůže vyhrát jedničkový dostih, ale ve své kategorii může být úspěšný. Jsou trenéři, které to nezajímá, takže ten kůň nakonec nevyhraje ani tu čtyřku.

Takže stojíte i v nové centrále o takzvané provozní koně?

Pokud je majitel ochoten své peníze investovat i do čtyřkového koně, platí si službu. A já jsem tady od toho, abych z jeho koně dostal maximum. Proto nedělám, a nikdy jsem nedělal, rozdíly mezi „dobrým“ a „špatným“ koněm.

Václav Luka očima Martiny Lukové

„Vašek už si hledal práci a mně bylo hrozně líto, že bude třeba někde prodávat žárovky, když strávil tolik let u koní, prošel tolika štacemi a měl výsledky... Proto jsem začala hledat alternativy a postupně mu je ukazovala na počítači, až jsem našla Bošovice. Jestli jsem ho jako manželka naopak neměla od koní odrazovat? Ne, věděla jsem, že ho to baví. Jen se dostal na dno, ze kterého se musel sám odrazit. Řekla jsem mu: Za rok třeba můžeš jít ty žárovky prodávat, ale proč to nejdřív ještě nezkusíš? Poslechl a dnes je rád. Už kdysi ho trénování uspokojovalo ještě více než ježdění. A teď opět dělá to, co má rád.“

Máte i nadále ambice trénovat na rovinách i překážkách?

Ano, protože každý kůň má jiné přednosti a já chci mít širší záběr. Mít možnost říci majiteli: Váš kůň se nehodí do rovinového provozu, ale máte šanci přejít na překážky. Tady v Česku musí být stále komplexní, protože soubor koní není tak široký, aby se člověk mohl úspěšně specializovat jenom na jednu disciplínu. Chci najít parketu každému koni a všichni víme, že třeba neúspěšný rovinový kůň se může stát hvězdou na překážkách, což byl třeba případ Glogloglo.

Na překážkách působí i váš momentálně nejznámější světenec Gilmour ...

Je mu teprve pět let, ale vyvinul se z něj výborný skokan. Jeho loňský hatrick v Meranu počítám mezi své největší trenérské úspěchy. Jinak momentálně převažují ve stáji rovinoví koně, je tady hodně mladých a nestartovavších, o nichž jsem přesvědčen, že se letos ukáží. Včerejší úspěchy se tolik nepočítají, díváme se dopředu...

Martin Cáp

